

ОЛІЗАРКА: ДЖЕРЕЛО ПРОТИСТОЯННЯ

У НАРОДІ кажуть, що за воду не можна сваритися. Проте каменем спотикання для жителів кількох сіл стала саме вода із джерела-свердловини, що у селі Олізарка Лозківської сільської ради Володимирецького району. І все через те, що воду тут беруть всі, а довкілля впорядкувати нікому. Правда, тепер ніби зголосилися аж ... дві громади. Причиною такого непорозуміння стало нібито намагання приватизації даної свердловини. Та все по порядку.

У 2009 році наша редакція проводила розвідку про води району і олізарківську зокрема. Про воду із Олізарки ходять легенди. Вода із цього джерела-свердловини помагала, за свідченням кузнецовців, від різних хвороб, особливо шлункових, багатьом людям. Через це там щоденно стоять черги за життєдайною силою цілющої води. І вона тут справді не проста. Артезіанська вода цієї рукотворної криниці із далеких віків несе інформаційну (тут помилки немає - саме "інформаційну") міць льодовикового періоду.

За царських часів Олізарка розташовувалася на болоті, і єдиним джерелом питної води тут був колодязь єврея Зейди. Це було ціле ремісничє містечко. Тут жили люди однієї віри, які мали свою власну синагогу, що стояла на пригірку зліва, якщо їхати із Володимирця на Суховолію. Повідаль неї - школа, громадська баня. А воду містечко брало із одного-єдиного глибоченного колодязя, колодязя Зейди, що стояв неподалік синагоги.

- Ми застали всього 60 хат, - розповідав тоді нам житель Олізарки Василь Дементійович Крисюк. - А наші батьки казали, що раніш їх було

більше. До війни в містечку були хороші вулиці і вулички, з крамничками і магазинами, ремісничими майстернями та смолярнею. Під час Другої світової війни німці всіх жителів Олізарки вивели на Бахову ГОПУ і ВОДИ.

Коли почала будуватися Рівненська атомна електростанція, то через наше село проклали асфальтову дорогу. Джерело очутилося поруч траси. І люди зараз їдуть та їдуть за водою. Декілька років тому при голові РДА Олександрі Бобрику та сільському голові Лозківської сільської ради Валентині Дукач наше джерело обгородили, пофарбували, поставили трубу з нержавіючої сталі, встановили, як у старовину, Лелеку... Жартують, що, мовляв, наш бусел у вирій не летить, бо тут вода ніколи не замерзає... Але це місце справді варто

пошанувати.

Ми попросили начальника Володимирецького управління водного господарства Павла Буравського прокоментувати потребу у благоустрої джерела. Ось його коментар:

Дійсно, та свердловина і територія довкола неї в Олізарці бажає і вичипорович М'ялик на прохання депутата районної ради, жителя Лозок Юрія Володимировича Прокопчука. Із заявою до сесії сільради звернувся священник лозківської православної церкви Святої Параскеви Сербської (УПЦ МК) Віктор Миколайович Беднарський. Він просив депутатів виділити 0,15 га землі під спорудження каплички біля джерела в Олізарці. Та пішла інформація, що хтось ніби хоче приватизувати свердловину. На сесію сільради приїхала делегація із сіл Суховолі та Олізарки з претензіями:

своє джерело обслуговуватимемо самі. Хочу сказати, що іще в 2010 році був підготовлений проект благоустрою водозабору. Та емоції людей взяли своє. Більшість голосів священику було відмовлено у виділенні землі під побудову каплички.

Внесли деяку ясність в емоційні протести людей дві депутатки Лозківської сільради, педагог Світлана

розстріляли. Містечко повністю спа-лило і розтягли. Нас сюди переселили із хуторів під час післявоєнної колективізації. Там, де зараз ставки, - були непрохідні болота. Якщо якась худобина туди пішла, то вже її не шукали. Жили ми серед води, але доброї питної води не мали ...

- Колодязь Зейди згодом обсунувся, де хоч ту воду бери. Ходили на низину до джерел, щось прочищали, та толку було мало, - продовжує Ва-силь Дементійович Крисюк.

- Та Бог милував нашу Олізарку. У 1957-1958 роках до нас приїхали зі Львова геологи. Їх було 12 чоловік. По двоє у кожну хату "на постій" їх поставили. Вони тут дуже багато дірок набили - шукали корисні копалини. Бурили на глибину 240 метрів. Така глибина нам ніколи й не снилася. Ми в це не вірили. Але на-чальник геологорозвідки показував нам зразки ґрунту і толкував, який метраж його залягання і до якого історичного поясу цей ґрунт відноситься. Казали геологи, що під олізарківським каменем нічого немає, іба що нафта. Та вона нам і зараз не треба.

От коли вже вони мали відїжджати, то наше село зібралось на раду. Хоч ми й жили тоді небагато, та попросили геологів пробурити нам добру воду. Не пам'ятаю, скільки ми збрали тих грошей, але з кожної хати по 25 карбованців скинулись, на труби. Вони нам і пробрили оцю свердловину. Цілий рік з неї тече вода смачна, одної температури й одного смаку. Та тепер ми вже до неї допхатися не можемо. Буває, жінка декілька разів виходить на дорогу дивитися, чи немає черги із автомашин. Кузнецовці денно іночно, та й володимирчани, і з усіх сіл, і проїжджі, і підприємці з базару - завжди тут спиняються, а деякі спеціально з Луцька їдуть сюди за водою. Кажуть, до шлунка добра, печія не пече, і на здоров'я краще мінеральної. Набирають нашу воду у великі ємкості, навіть якість пробували розливати у бутлі і продавати.

Із тої бригади геологів один у нас лишився, женився, потім побудував у Рафалівці, звідти до нас по свою воду їздив.

Потім ми трохи розбагатіли.

Кожен старався сам собі колодязя у дворі викопати, щоб ближче воду носити собі й худобі. Але джерельну воду беремо їсти варити, дітей мити. Жінки миють нею волосся, щоб коси добре росли. Всі засолки і закваски, вся консервація у нас - тільки на тій кількох роках тому ми обгородили її, зробили накриття. Лозківська сільська рада направляла своїх людей на прибирання території. Але зараз заїдете туди... Там і пляшки порожні лежать. І доріжки "просять" доброї руки, бо лінійні громадяни змісли пішохідні підходи до джерела колесами своїх авто - наче так важко пройтися, як усі, пішки...

Розуміємо: сьогодні все впирається в кошти. Але культура повинна бути... Люди, що набирають воду, мають більш совісно ставитися до такої природної цінності, як чиста питна вода.

У 2008 році спеціалісти лабораторії моніторингу вод та ґрунтів Рівненської гідрогеолого-меліоративної експедиції провели забір води з трьох джерел у нашому районі - у вищезазначеній Олізарці, біля мосту в Чудлі (там теж вода не гірша олізарківської) та на Мокрій горі в Полицях. Згідно з результатами гідрохімічного аналізу, проби підземної води в Олізарці і в Чудлі є найкращими. Вміст заліза у них становив соті долі. Магній, кальцій, фосфати - в нормі. Мало нітратів. Вода прозора, без запаху. Справді: для нашої зони це - знахідка.

Продовжує розмову місцева жителька, завідувача клубом села Лозки, депутат сільради Галина Адамівна Москалик:

- За цим джерелом доглядали колись господарі сінокосів і городів, які впритул підходили до самої води. Потім хтось додумався автомашиною підїхати до самого джерела. Але люди загородили проїзд. Хочеш водички - пройди і наברי, як всі порядні люди. Щороку за джерелом наглядала наша громада. Учні двох шкіл Лозківської сільської ради щоразу проводять суботники і прибирають довкіл нашого струмка. Проте з часом загорожу біля дороги поклали. Машини знов заїжджають до самого водозабору. Та якби тільки заїжджали, а то ж викидають тут із своїх авто сміття, порожні пляшки. От і постало серйозно питання благоустрою та чистоти відповідальності конкретно за стан даної території.

Розповідає сільський голова Лозківської сільської ради Микола Дмитрович Ничипорук:

- Питання благоустрою свердловини в Олізарці - давно на часі. Тим паче, воно піднімалося неодноразово й на районному рівні. 10 тисяч гривень спонсорської допомоги виділив на благоустрій

меценат Віктор Ни-чого садка Суховолі Марія Іванівна Савчук.

- Перед грудневою сесією мені подзвонили виборці і запитали, чи знаю я, що священик із Лозок та два підприємці хочуть приватизувати свердловину в Олізарці, - розповідає депутат Світлана Музика. - Я чесно відповіла, що такою інформацією не володію. Буду на сесії - буду чути... Коли приїхала на сесію, там вже була делегація з Олізарки і Суховолі. Наші виборці виступили категорично проти участі в благоустрої джерела, з ультиматумом «Якщо лозчани там щось побудують, то ми все розкидаємо, а трубу ... запаяємо. Хай краще сільрада між трьома селами поділить ставки».

- Ці ставки стали каменем розбрату між селами, - продовжує депутат сільради Марія Іванівна Савчук. - Треба було для людей оставити хоч одного ставка, біля якого можна було б з дітьми у свято посидіти на березі, відпочити. А так все - одному, іншим - нічого. Лозківському ба-тющі - земля і капличку, а як наш батюшка з Рафалівки перед тим про-сив депутатів це ж саме погодити, то йому було відмовлено. Тож наші люди з Суховолі і Олізарки й виступили проти. Ми вирішили власними силами, без замка на свердловину і без продажу води, облаштувати територію довкола свердловини...

Коли знімальна група відїжджала від водозабору Олізарки, з обох боків дороги коло джерела шикувалися автомашини. Всі з ка-ністрами, бочечками, бутлями займають чергу. І допоки суховільці з лозчанами з'ясовують взаємостосунки і чие право на воду з олізарківського джерела, то спритні ділки із 60-літровими пластмасовими бочками вже торгують з бусів цією водою у Кузнецовську. Тож слово за мудрим рішенням, слово за депутатами.

Лишень хочеться побажати, щоб за чварами, хто джерелу хазяїн, не забули про основне: територія коло свердловини така має бути облагороджена, тим паче, що меценат В. М'ялик добрий почин на його благоустрій уже зробив. Добрі справи треба помножувати, а не ділити шапку слави і сваритися за воду. Бо ж за її цілющу силу треба дякувати не ко-мусь конкретно, а Матінці-Землі...

Галина ТЕТЕНЕВА.

На фото автора: стоїть лелека біля джерела.